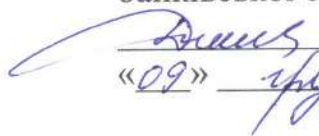

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Допускається до захисту
Завідувач кафедри фінансів,
банківської справи та страхування

 доцент Драган О.О.
«09» грудня 2022 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА
«Управління фінансовою стійкістю
комерційного банку
(за матеріалами АТ «ОТП БАНК» м. Київ)»

Виконала:

Ковальчук Олена Миколаївна

(підпис)

Керівник:

доцент Артимонова Ірина Вікторівна

(підпис)

Рецензент:

доцент Хомовий Сергій Михайлович

(підпис)

Я, Ковальчук Олена Миколаївна, засвідчую, що кваліфікаційну роботу виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Біла Церква – 2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Затверджую
Гарант ОПП «Фінанси, банківська
справа та страхування»
 доцент Артімонова І.В.
«18» січня 2022 року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу здобувачу
Ковальчук Олені Миколаївні

Тема: «Управління фінансовою стійкістю комерційного банку (за матеріалами АТ «ОТП БАНК» м. Київ)».

Затверджено наказом ректора № 03 від 10 січня 2022 року

Перелік питань, що розробляються в роботі: дослідити сутність фінансової стійкості банку як економічної категорії; систематизувати фактори впливу на фінансову стійкість банку; визначити механізм управління фінансовою стійкістю та охарактеризувати його складові; розкрити методичні підходи до оцінки фінансової стійкості банку; сформуванати систему показників для здійснення оцінки фінансових результатів комерційного банку; здійснити організаційно-економічну характеристику досліджуваного комерційного банку; проаналізувати фінансові результати діяльності комерційного банку; виявити резерви фінансових ресурсів і можливостей подальшого розвитку банку; визначити рівень фінансової стійкості комерційного банку; дослідити вплив достатності капіталу на показники стійкості комерційного банку; дослідити проблеми забезпечення фінансової стійкості досліджуваного комерційного банку та визначити можливі напрямки її підвищення; проаналізувати види фінансових ризиків та визначити ступінь їх впливу на діяльність банку; запропонувати комплексну систему управління ризиками, яка б ефективно виявляла, вимірювала ступінь їх впливу на діяльність банку; здійснити економічне обґрунтування стратегічних напрямів розвитку комерційного банку; розробити напрями удосконалення елементів системи управління фінансовою стійкістю банківської установи. Вихідні дані: річна фінансова звітність АТ «ОТП БАНК».

Календарний план виконання роботи

Етап виконання	Період виконання етапу	Відмітка про виконання
Затвердження теми	січень 2022	виконано
Огляд літератури	січень-лютий 2022	виконано
Теоретико-методична частина	березень-квітень 2022	виконано
Дослідницько-аналітична частина	травень-липень 2022	виконано
Рекомендаційна частина	серпень-вересень 2022	виконано
Оформлення роботи	жовтень 2022	виконано
Перевірка на плагіат	листопад 2022	виконано
Попередній розгляд на кафедрі	листопад 2022	виконано
Подання на рецензування	грудень 2022	виконано

Керівник кваліфікаційної роботи

 доцент Артімонова І.В.

Здобувач

 Ковальчук О.М.

Дата отримання завдання «20» січня 2022 р.

РЕФЕРАТ

Ковальчук О.М. на тему: «Управління фінансовою стійкістю комерційного банку (за матеріалами АТ «ОТП Банк» м. Київ)»

Досліджено теоретично-методичні засади управління фінансовою стійкістю комерційного банку та обґрунтовано практичні рекомендації щодо вдосконалення управління фінансовою стійкістю АТ «ОТП Банк» в сучасних реаліях функціонування. Розглянуто наукові підходи стосовно формування механізму управління фінансової стійкості банку та визначено основні детермінанти впливу на його ефективність функціонування.

У кваліфікаційній роботі використано наступні прийоми та методи наукового дослідження: метод групування, порівняння, узагальнення та систематизації (при дослідженні сутності понять фінансова стійкість банку, управління фінансовою стійкістю банку, групування факторів впливу на фінансову стійкість), статистичний аналіз та логічне узагальнення (для визначення рівня та здійснення оцінки стану фінансової стійкості банку), метод теоретичного узагальнення та порівняння (при формуванні загальних показників оцінки фінансової стійкості банку та загальних висновків роботи); абстрактно-логічний метод (для визначення напрямів удосконалення механізму управління фінансовою стійкістю банківської установи).

Запропоновано комплексну систему управління ризиками, яка б ефективно виявляла, вимірювала ступінь їх впливу на банківську діяльність досліджуваного банку, а також здійснено економічне обґрунтування стратегічних напрямів розвитку АТ «ОТП Банк».

Зроблено висновок, що запропоновані стратегічні напрями удосконалення елементів системи управління фінансовою стійкістю АТ «ОТП Банк» сприятимуть стабільному розвитку та ефективному функціонуванню комерційного банку на ринку фінансових послуг.

Одержані результати та пропозиції, що сформульовані у роботі щодо удосконалення процесу управління фінансовою стійкістю банку можуть бути використані у практичній банківській діяльності АТ «ОТП Банк».

Кваліфікаційна робота магістра містить 109 сторінок, 13 таблиць, 37 рисунків, список використаних джерел із 62 найменувань.

Ключові слова: валовий дохід, депозит, кредитно-інвестиційний портфель, ризик, резерв, фонд, зобов'язання, капіталізація, реінжиніринг.

ANNOTATION

Kovalchuk O. on the topic: «Management of the financial stability of a commercial bank (based on the materials of JSC «OTP Bank», Kyiv)»

The theoretical and methodological principles of managing the financial stability of a commercial bank were studied and practical recommendations for improving the management of the financial stability of JSC «OTP Bank» in the modern realities of operation were substantiated. Scientific approaches to the formation of the bank's financial stability management mechanism were considered, and the main determinants of the impact on its functioning efficiency were determined.

The following techniques and methods of scientific research were used in the qualification work: the method of grouping, comparison, generalization and systematization (when studying the essence of the concepts of financial stability of the bank, management of the financial stability of the bank, grouping of factors influencing financial stability), statistical analysis and logical generalization (to determine the level and assessment of the financial stability of the bank), the method of theoretical generalization and comparison (when forming general indicators of the assessment of the financial stability of the bank and general conclusions of the work); abstract-logical method (to determine directions for improving the financial stability management mechanism of a banking institution).

A comprehensive risk management system was proposed, which would effectively detect and measure the degree of their influence on the banking activity of the bank under study, and an economic justification of the strategic directions of development of JSC «OTP Bank» was carried out.

It was concluded that the proposed strategic directions for improving the elements of the financial stability management system of JSC «OTP Bank» will contribute to the stable development and effective functioning of the commercial bank in the market of financial services.

The obtained results and proposals formulated in the work on improving the process of managing the bank's financial stability can be used in the practical banking activities of JSC «OTP Bank».

The master's thesis contains 109 pages, 13 tables, 37 figures, a list of used sources with 62 names.

Key words: gross income, deposit, credit and investment portfolio, risk, reserve, fund, liabilities, capitalization, reengineering.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ	7
1.1. Теоретичні підходи до визначення сутності фінансової стійкості банку	7
1.2. Механізм управління та фактори впливу на фінансову стійкість банку	12
1.3. Методичні підходи до оцінки фінансової стійкості банку	18
Висновки до розділу 1	26
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ АТ «ОТП БАНК»	28
2.1. Організаційно-економічна характеристика комерційного банку	28
2.2. Оцінка фінансових результатів діяльності комерційного банку	36
2.3. Оцінка фінансової стійкості комерційного банку	47
Висновки до розділу 2	54
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ АТ «ОТП БАНК»	57
3.1. Управління ризиками як метод підвищення фінансової стійкості комерційного банку	57
3.2. Економічне обґрунтування стратегічних напрямів розвитку комерційного банку	71
3.3. Напрями удосконалення процесу управління фінансовою стійкістю банківської установи	86
Висновки до розділу 3	94
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	97
СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ	103
ДОДАТКИ	109

СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дзюблюк О.В. Теорія і практика грошового обігу та банківської справи в умовах глобальної фінансової нестабільності: монографія; за ред. д.е.н., проф. О. В. Дзюблюка. Тернопіль: ФОП Осадца Ю.В. 2017. 298 с.
2. Офіційний сайт НБУ URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=123698
3. Довгаль Ю.С., Чамара Р.О. Сутність фінансової стійкості комерційного банку та ефективні шляхи її забезпечення URL: <https://fp.cibs.ubs.edu.ua/files/1501/15djssfs.pdf>
4. Дзюблюк О. В. Фінансова стійкість банків як основа ефективного функціонування кредитної системи / О. В. Дзюблюк, Р. В. Михайлюк / Монографія. – Тернопіль: ТНЕУ, 2009. – 316 с.
5. Золковер А.О., Гуменюк А.О. Методи забезпечення фінансової стійкості комерційних банків. URL: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj>
6. Русіна Ю.О., Легейда А.Г. Забезпечення фінансової стійкості комерційного банку. URL: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj>
7. Святко С. А. Аналіз і оцінка фінансової стійкості банку як необхідна умова ефективного банківського менеджменту. Фінанси України. 2001. № 8. – С. 48–54.
8. Склеповий Є. В. Складові стійкості комерційного банку. Фінанси України. 2017. №5. С. 138–143.
9. Юрчишена Л.В., Подолян С.В. Оцінка фінансової стійкості комерційного банку. URL: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/Rbetu>
10. Шіллер Р.І. Фінансова стійкість комерційного банку та шляхи її зміцнення К.: Наук. думка, 1998. 158 с.
11. Карпова О.І. Концептуальні підходи щодо вдосконалення управління фінансовою стійкістю банку. Збір. наук. праць Харківського інституту банківської справи. № 1 (10). 2011. С. 13-18.

12. Гарбар Є.С. Фактори впливу на фінансову стійкість банку в умовах нестабільного економічного середовища. Науковий вісник Ужгородського університету. 2015. Випуск 1 (45). Т.1 С. 184–187.
13. Корженко, К. А. Підходи до класифікації факторів, що впливають на стійкість банківської установи. Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки. 2015. 12 (1). С. 191-195.
14. Вовк В. Я. Забезпечення фінансової стійкості банківської системи в умовах кризи. Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції. 2011. № 2. С. 43.
15. Коваленко В.В. Методичні підходи до визначення рівня фінансової стійкості банківської системи. Актуальні проблеми економіки. № 7. 2014. С. 235-236.
16. Довгань Ж. М. «Базель III» у забезпеченні фінансової стійкості банківської системи / Ж. М. Довгань // Вісник УБС НБУ. – 2011. – № 1. – С. 224–294.
17. Єфремова Н. Ф. Фінансова стійкість комерційного банку та її основні елементи. Офіційний сайт бібліотеки В. І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ekpr/2011_52_1/statti/17.pdf.
18. Кочетков В. М. Забезпечення фінансової стійкості сучасного комерційного банку: теоретико-методологічні аспекти: монографія. К.: КНЕУ, 2012. 256 с.
19. Бриштїна В. В. Управління антикризовою фінансовою стійкістю банків. Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України. 2017. - № 1. - С. 37-53
20. Добринь С.В. Аналіз впливу факторів фінансової безпеки на фінансову стійкість банків. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2014. № 29. С. 92-96.
21. Кушнір К. О. Поняття стійкості комерційних банків та її динамічні характеристики. Інвестиції: практика та досвід. – 2008. – № 20. – С. 38–41.

22. Михайлюк Р. В. Ліквідність та прибутковість – фактори зміцнення фінансової стійкості комерційного банку. Вісник соціально-економічних досліджень : зб. наук. праць. Одеса: ОДЕУ, 2006. Вип. 24. С. 135–139.

23. Фещенко О.Л., Сініцин О.О. Механізм комплексного управління та забезпечення фінансової стійкості банків. Наукові праці МАУП: зб.наук.праць. Київ: МАУП, 2014. Вип. 2 (41). С. 133–140.

24. Лачкова Л.І., Борисова А.О. Механізм управління фінансовою стійкістю банків. Економіка і суспільство. Вип. 19. 2018. С. 1089–1092.

25. International Monetary Fund. URL: <https://www.imf.org/external/np/fsap/fsap.aspx>

26. Юрчишена Л.В., Подолян С.В. Оцінка фінансової стійкості комерційного банку. URL: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/Rbetu>

27. Cihak M. Bank Profitability and Financial Stability. International Monetary Fund. 2019. P. 2–50

28. Волкова Н.І., Волкова В.В., Чорна О.М. Управління ліквідністю як складова фінансової стійкості банку. Фінансова-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики: зб. наук. праць. 2011. Вип. 1 (10). С. 54-60.

29. Лазня А. В. Науково-методичні підходи до визначення та вибору індикаторів фінансової стабільності банківської системи. Фінансовий простір. 2014. № 1. С. 83–91.

30. Смовженко Т. С., Тридід О.М. Антикризове управління стратегічним розвитком банку: монографія – Київ: УАБС НБУ, 2008. – 473 с.

31. Варцаба В.І., Проблеми забезпечення фінансової стійкості банківської системи України. URL: <http://visnyk-ekon.uzhnu.edu.ua/article/viewFile/130424/126039>

32. Сисоєнко І., Карлюк Д. Аналіз основних фінансових показників діяльності банків України. Підприємництво та інновації. № 23. 2022. С. 32-137.

33. Філіппова Ю. О. Методичний підхід до удосконалення оцінки фінансової стійкості банківської системи. Збірник наукових праць. 2012. Вип. 36. С. 271-281.

34. Офіційний сайт АТ «ОТП Банк». URL: <https://www.otpbank.com.ua>
35. Фінансова звітність АТ ОТП. URL: <https://www.otpbank.com.ua/about/informations/annual-reports/>
36. Гаряга Л. О. Удосконалення управління фінансовим результатом банку. Електронне наукове видання з економічних наук «Modern Economics». № 4. 2017. С. 23–34.
37. Рибалко А.С., Зайцев О.В. Сучасні підходи до аналізу фінансових результатів діяльності банківської установи. Економіка та суспільство. Вип. 21. 2020. С.114–122.
38. ОТП Банк профінансував підприємства МСБ. URL: <https://www.otpbank.com.ua/about/news/314605/>
39. Блащук-Дев'яткіна Н. З., Петик Л. О. Капіталізація банківської системи України. Економіка. Фінанси. Право. 2017. №4 (1). С. 12-15.
40. Financial Soundness Indicators: Compilation Guide URL: <http://www.imf.org>.
41. Макаренко Ю.П., Тригуб А.В. Сучасний стан та шляхи удосконалення банківського регулювання та нагляду. Інвестиції: практика та досвід. № 12. 2017. С. 62–67.
42. Змінено вимоги до мінімального капіталу банків. URL: <https://finclub.net/ua/news/zmineno-vymohy-do-minimalnoho-kapitalu-bankiv.html>
43. Національний банк України. 2021. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist/data-supervision>
44. Стукан І.Ю. Теоретичні основи ліквідності банківської системи. Наука й економіка. 2015. № 4 (40). С. 13–20.
45. Про затвердження Положення про застосування Національним банком України стандартних інструментів регулювання ліквідності банківської системи. Постанова НБУ від 17.09.2015 № 615.
46. Розвиток системи управління ризиками ринку фінансових послуг : монографія / наук. ред. проф. Н. М. Внукова. Харків : Ексклюзив, 2014. 190 с.

47. Bessis A. Risk Management in Banking. John Wiley & Sons, Inc., 2015. 376 p.
48. Бобиль В. В. Фінансові ризики банків: теорія та практика управління в умовах кризи : монографія. Дніпропетровськ, 2016. 298 с.
49. Сорока, П. М. Економічні та фінансові ризики: навч. посіб. для дистанційного навчання / П. М. Сорока, Б. П. Сорока ; за наук. ред. О. Д. Гудзинського. – К. : Університет «Україна», 2016. – 266 с.
50. Арбузов С. Г., Колобов Ю. В., Міщенко В. І., Науменкова С. В. Система оцінки ризику // Банківська енциклопедія. Київ : Центр наукових досліджень Національного банку України : Знання, 2011. 504 с.
51. Шевчук А. Банківські ризики: міжнародні та вітчизняні стандарти. Економічний аналіз : зб. наук. праць. 2016. Том 24. № 2. С. 38-42.
52. Зверяков М. І., Коваленко В. В., Сергєєва О. С. Управління фінансовою стійкістю банків : підручник. Київ : ЦНЛ, 2016. 517 с.
53. Квасовський О.Р. Фінансовий менеджмент: підручник; за ред. О.В. Кнейслер. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 477 с.
54. Момот О. М. Фінансова стійкість банку: фактори впливу та механізм управління / О. М. Момот, С. С. Анісімова // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. – 2011. - №33. – С. 157-163.
55. Лачкова В.М. Лачкова Л.І., Шевчук І.Л., Фінансовий менеджмент у банку: навч. посібник. Харків : Видавець Іванченко І. С., 2017. 180 с.
56. Зверук Л.А., Боева С. К. Концептуальні засади дослідження управління фінансовою стійкістю банківських установ. Бізнес Інформ. 2017. № 3. С 288–293.
57. Черничко С.Ф., Черничко С.С., Пелехач І.І. Банківський сектор економіки України: огляд основних тенденцій і перспектив розвитку. Науковий вісник МДУ. 2017. Вип. 2 (8). С. 182-189
58. Батракова О. М. Особливості визначення та оцінки достатності капіталу банку / О. М. Батракова. URL: <http://nauka.zinet.info/17/batrakova.php>.

59. Довгаль Ю.С., Чамара Р.О. Сутність фінансової стійкості комерційного банку та ефективні шляхи її забезпечення. Фінансовий простір. № 1 (17). 2015. С. 130–134.

60. Про приведення статутного капіталу банків у відповідність до мінімально встановленого розміру: Постанова Правління Національного банку України від 06.08.2014 р. № 464. URL: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=9457558>.

61. Богданова К. А. Реінжиніринг механізму банківського кредитування. Молодий вчений. 2015. № 2 (17). С. 97-102. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2015/2/21.pdf>

62. Данченко О. Практичні аспекти реінжинірингу бізнес процесів. К.: Університет економіки та права "КРОК", 2017. 238 с.